

Тема: «Мин уонна этим – сииним»

Сыала: Бэйэни уонна бэйэн экин – сииннин харыстыырга, сэрэхтээхтик туттарга - хаптарга салгыы үөрэтии. Бэйэн доруобуйабын көрүнүргэ, чэнчис – ыраас буоларга иитии.

Оҕо өйүн, толкуйун, тылын сөпкө сангарарын сайыннарыы.

Туттуллар сэлтэр: плакат, харандаас, киһи силуэта, музыка, оонньуур чыычаах.

Эрдэ ыытыллар үлэ: кинигэ аабы, плакаты көрдөрүү, пазл „Киһини хомуй,,.

Дьарык хаамыыта:

1. Организационный момент:

Оҕолору дьарыкка настройдааһын.

- Оҕолор, бары төгүрүччү сизтэлэһэн турдубут, бэйэ – бэйэбитин көрдүбүт уонна мичээрдэтибит. Аны бэйэбитин таптаан ааттыбыт.

2. Оонньуу кэмэ:

Таабырынна таайын.

- Сир үрдүгэр саамай күүстээх уонна өйдөөх баар үһү. (*киһи*)

- Олохторун тухары хаамаллар – хаамаллар, хайалара да сиппэт үһү. (*атахтар*)

- Биэс бырааттыылар хаһан да арахсыбаттар, куруук бииргэ сылдыаллар. (*тарбахтар*)

- Хайа анныгар икки хайаҕас баар, онон салгын киирэр – тахсар. (*мурун*)

- Түүннэри – күүннэри тонсуйар баар үһү. Тохтоотобуна куһаҕан буолар. (*сүрэх*)

3. Сюрпризнай кэм:

- Маладыастар оҕолор, билигин баран миэстэбитигэр олордубут.

- Биир үтүө күн Чик диэн чыычаах үөһэ үрдүк хатынҥа олорон оҕолор хайдах оонньууларын көрө олорубут. Ол олорон санаабыт, ити дьоннор хайдах кынаттара суох эрэри хаамалларый, хайдах тумсулара суох эрэри аһылыларый? Туохха кинилэргэ илии – атах наада буолуой? Ону билээр кини бүгүн биһиэхэ көтөн кэллэ. Киһи туохтан турарын туһунан чыычаахха кэпсибит дуо?

- Этин эрэ, киһиэхэ илии туохха нааданый?

- Илибитин харыстыахтаахпыт дуо, хайдах? (*сууна сылдыабыт, халыг үтүлүк кэтэбит, сытыы үһүктээх предметтэри тыыппаппыт*)

- Оттон атах туохха нааданый?

- Кинини хайдах харыстыыбытыгый? (*сууна сылдыабыт, халыг наскы кэтэбит, кыра, баппат атах таһаһын кэтиэ суохтаахпыт*)

- Оттон төбө туохха нааданый?

- Төбөбүтүн хайдах харыстыахтаахпытый? (*суунабыт, бэргэһэ кэтэбит, күнтэн, охсууттан*)

- Өссө киһи туохтан турарый, туохтааҕый?

(*бишр оҕону таһааран көрдөрөбүн – түөс, иһэ, сийэ, көхсө*)

4. Слайд № 1. Киһи этэ – сиинэ, этин чааһа.

- Киһи этин чааһа барыта наадалаахтар: илибит көмөтүнэн аһыыбыт – сиибит, араас үлэлэри оноробут, атахтарбытынан хаамабыт, сүүрэбит, төбөбүт толкуйдуурга, харахтарбыт көрөргө, кулгаахтарбыт – истэргэ, муннубут – тыынарга, сыты билэргэ.

Слайд № 2. Киһи ис органнара.

Өссө испитигэр бааллар эбит сүрэх, тыҥа, куртах. Биһиги испитигэр араас элбэх органнар баалар: сүрэхпит – саамай тутуу оргаммыт, мотуорбут буолар, кини хааммытын арраас органнарбытыгар салайан ыытар, куртахпыт ас буһарар, тыҥабыт тыынарбытыгар туһалаахтар. Киһи этин – сиинин, органнарын үөрэтэр наука аата АНАТОМИЯ диэн буолар. Ону эһиги улааттаххытына оскуолаҕа салгыы үөрэтиэххит.

5. Физминутка

6. Кыра опыткары оноруу:

- Бары кэлэн төгүрүччү турдубут. Бары сүрэхпитин тутан көрдүбүт, хайдах

тэбэрий? (*аргыыйдык*). Киһи үлэлээтэбинэ, нагрузка онордобуна сүрэхпит күүскэ тэбэр эбит.

Билигин үстэ приседание оноробут уонна ыстанабыт. Онтон эмиэ сүрэхпитин тутан көрөбүт, хайдах тэбэрий? (*күүскэ*)

- Аны билигин тынабыт хайдах үлэлиирин билиэхпит. Илиибитин түөспүтүгэр тутабыт уонна өрө тынабыт. Түөспүт кэниир курдук, оттон салгыны таһаарабыт оччоҕо түөспүт кыччыыр. *(билигин бу кыра баатаны ылан үрэбит, тынабытын эрчийэбит)*

- Аны куртахпыт хайдах үлэлиирин билиэхпит. Куртахпытыгар ас кирдэҕинэ кини буһарар. *(билигин стаканнаах ууну иһэбит, уу куртахпытыгар хайдах киирэрин билиэхпит).*

Ити курдук кыра опыттара онорон биһиги органнарбыт хайдах үлэлииллэрин биллибит, чыычаахпытыгар көрдөрдүбүт.

7. Уруһуй. Кини силуэтыгар органнары уруһуйдааһын *(сүрэх, тына, куртах)*

8. Түмүк.

- Дьарыкка хайдах кытынныгыт?

- Туох сананы биллигит?

**МО „Верхоянский район,
МБДОУ „Табалахский детский сад,,**

Конспект НОД

Тема: „Мин уонна мин этим – сииним,,

Иитээччи: Стручкова С.И.

Ноябрь 2019